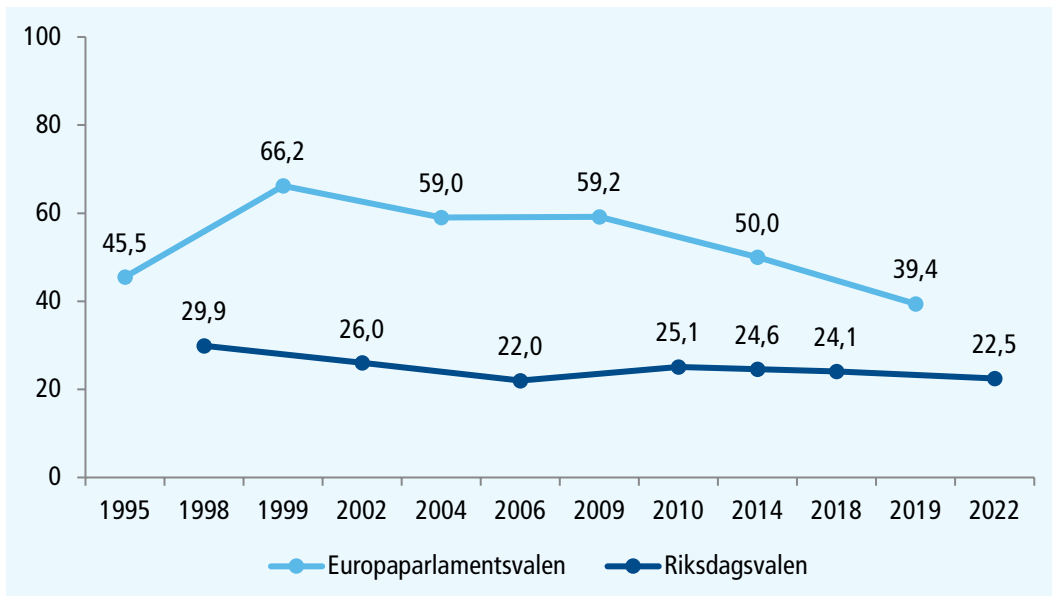

Personröstning minskar i Europaparlamentsval

Det är skillnad mellan hur många som väljer att kryssa för en enskild kandidat i riksdagsval jämfört med Europaparlamentsval. I riksdagsvalen kan vi tala om partiväljare snarare än personväljare eftersom det brukar vara bara runt en fjärdedel som kryssar för en särskild kandidat. Vid Europaparlamentsval är andelen väljare som personröstar högre. En förklaring till varför andelen personröster är högre vid Europaparlamentsval är att Sverige bara har en valkrets till Europaparlamentsval men 29 valkretsar i riksdagsval. Varje parti har därmed bara en kandidatlista, där alla väljare ser partiets toppkandidater i samband med röstning. I riksdagsvalet har däremot partierna vanligen 29 olika kandidatlistor. Det faktum att ett val till Europaparlamentet gäller 21 mandat till skillnad från riksdagens 349 platser sätter också större fokus på kandidaterna i Europaparlamentet (Berg & Oscarsson 2015). Fler väljare anger också att partiets kandidater var ett viktigt skäl för partival i Europaparlamentsval jämfört med riksdagsval (se faktablad 2024:11). I Figur 1 framgår att personröstandet alltid har varit högre vid Europaparlamentsval än till riksdagsval. Däremot har andelen som personröstar i Europaparlamentsval sjunkit drastiskt de senaste valen och 2019 var det endast 39,4 procent som personröstade jämfört med 59,2 procent år 2009. Den nedåtgående trenden kan förklaras av vilka kandidater som ställer upp och hur välkända de är för väljarna.

Figur 1. Andel personröstande väljare vid allmänna val 1995–2022 (procent)

Källa: SCB / Valmyndigheten (www.val.se)

Kommentar: Europaparlamentsvalet 2009 gäller tabellen andelen personröster bland de som röstat på partier som tog mandat i respektive val. Därefter redovisas andelen personröstare bland samtliga giltiga röster.

Referenser

Berg, Linda & Oscarsson, Henrik (2015) (red.) *20 år med personval*. Rapport 2015:3, Valforskningsprogrammet, Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.